The purpose of this apparatus is to show all variation within **Family 35**, as identified by a complete collation of the following thirty-four representative MSS—18, 35, 141, 201, 204, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1249, 1503, 1548, 1637, 1761, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2080, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587, 2723 and 2817. The first reading is that of the family and represents the vote of all the collated MSS (listed above) that are not identified as having a variant. It goes without saying that the base text is that of the family archetype, empirically determined. 2554 has no variants.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α[1]

[Opening considerations]

[Greeting]

1.1 Παυλος, κλητος αποστολος Ιησου Χριστου δια θεληματος Θεου, και Σωσθενης ὁ αδελφος,
2 τη εκκλησια του Θεου τη ουση εν Κορινθω, ἡγιασμενοις εν Χριστω Ιησου, κλητοις ἁγιοις,
συν πασιν τοις επικαλουμενοις το ονομα του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου εν παντι τοπω—
αυτων τε και ὑμων:[2] 3 Χαρις ὑμιν και ειρηνη απο Θεου Πατρος ἡμων και Κυριου Ιησου
Χριστου.

[A word of thanksgiving]

4 Ευχαριστω τω Θεω μου παντοτε περι ὑμων επι τη χαριτι του Θεου τη δοθειση ὑμιν
εν Χριστω Ιησου· 5 ὁτι εν παντι επλουτισθητε εν αυτω, εν παντι λογω και παση γνωσει,
6 καθως το μαρτυριον του Χριστου εβεβαιωθη εν ὑμιν, 7 ὡστε ὑμας μη ὑστερεισθαι εν
μηδενι χαρισματι απεκδεχομενους την αποκαλυψιν του Κυριου ἡμων, Ιησου Χριστου, 8 ὃς
και βεβαιωσει ὑμας ἑως τελους ανεγκλητους εν τη ἡμερα του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου.
9 Πιστος ὁ Θεος, δι' οὗ εκληθητε εις κοινωνιαν του Υἱου αυτου, Ιησου Χριστου του Κυριου
ἡμων.

[A word of exhortation]

10 Παρακαλω[3] δε ὑμας, αδελφοι, δια του ονοματος του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου,
ἱνα το αυτο λεγητε παντες και μη ᾖ εν ὑμιν σχισματα, ητε δε[4] κατηρτισμενοι εν τω αυτω νοι
και εν τη αυτη γνωμη. 11 Εδηλωθη γαρ μοι περι ὑμων, αδελφοι μου, ὑπο των Χλοης, ὁτι
εριδες εν ὑμιν εισιν. 12 Λεγω δε τουτο, ὁτι ἑκαστος ὑμων λεγει: "Εγω μεν ειμι Παυλου,"
"Εγω δε Απολλω," "Εγω δε Κηφα," "Εγω δε Χριστου"! 13 Μεμερισται ὁ Χριστος? Μη
Παυλος εσταυρωθη ὑπερ ὑμων,[5] ἠ εις το ονομα Παυλου εβαπτισθητε?

[A disclaimer about baptism]

14 Ευχαριστω τω Θεω ὁτι ουδενα ὑμων εβαπτισα ει μη Κρισπον και Γαιον, 15 ἱνα μη
τις ειπη ὁτι εις το εμον ονομα εβαπτισα.[6] 16 Εβαπτισα δε και τον Στεφανα οικον· λοιπον
ουκ οιδα ει τινα αλλον εβαπτισα. 17 Ου γαρ απεστειλεν με Χριστος βαπτιζειν, αλλ'
ευαγγελιζεσθαι—ουκ εν σοφια λογου, ἱνα μη κενωθη ὁ σταυρος του Χριστου.

[The nature of the Gospel]

[Foolishness to the lost]

1.18 Ὁ λογος γαρ ὁ του σταυρου τοις μεν απολλυμενοις μωρια εστιν, τοις δε σωζομενοις
ἡμιν[7] δυναμις Θεου εστιν. 19 Γεγραπται γαρ: "Απολω[8] την σοφιαν των σοφων, και την
συνεσιν των συνετων αθετησω." 20 Που σοφος? Που γραμματευς? Που συζητητης[9] του αιωνος
τουτου? Ουχι εμωρανεν ὁ Θεος την σοφιαν του κοσμου τουτου? 21 Επειδη γαρ, εν τη σοφια
του Θεου, ουκ εγνω ὁ κοσμος δια της σοφιας τον Θεον, ευδοκησεν ὁ Θεος δια της μωριας του

---

[1] Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©.
[2] υμων 2817[c] || ημων [75%] 1503,2817
[3] παρακαλω || παρακακαλω 1249
[4] δε || δια 2466
[5] υμων 1865[alt] || ημων [15%] 141,757,824,1072,1637[alt],1864,1865,1892,2080,2431,2466,2723
[6] εβαπτισα || εβαπτισθητε 2080
[7] ημιν || υμιν 1249
[8] απολω || απολλω 394,1892
[9] συζητητης || συζητης 2352 || συζητιτης 2352[c]

κηρυγματος σωσαι τους πιστευοντας 22—επειδη και Ιουδαιοι σημειον αιτουσιν και Ἑλληνες σοφιαν ζητουσιν, 23 ἡμεις δε κηρυσσομεν Χριστον εσταυρωμενον: Ιουδαιοις μεν σκανδαλον, Ἑλλησιν δε μωριαν. 24 Αυτοις δε τοις κλητοις, Ιουδαιοις τε και Ἑλλησιν, Χριστον Θεου δυναμιν και Θεου σοφιαν, 25 ὁτι το μωρον του Θεου σοφωτερον[1] των ανθρωπων εστιν, και το ασθενες του Θεου ισχυροτερον των ανθρωπων εστιν.[2]

[God uses 'nothings']

26 Βλεπετε γαρ[3] την κλησιν ὑμων, αδελφοι: ὁτι ου πολλοι σοφοι, κατα σαρκα, ου πολλοι δυνατοι, ου πολλοι ευγενεις· 27 αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ὁ Θεος ἱνα τους σοφους καταισχυνη, και τα ασθενη[4] του κοσμου εξελεξατο ὁ Θεος[5] ἱνα καταισχυνη τα ισχυρα· 28 και τα αγενη[6] του κοσμου[7] και τα εξουθενημενα εξελεξατο ὁ Θεος—και τα μη οντα—ἱνα τα οντα καταργηση· 29 ὁπως μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον του Θεου.[8] 30 Εξ αυτου δε ὑμεις εστε εν Χριστω Ιησου, ὃς εγενηθη ἡμιν σοφια απο Θεου—δικαιοσυνη τε και ἁγιασμος και απολυτρωσις—31 ἱνα καθως γεγραπται: "Ὁ καυχωμενος, εν Κυριω καυχασθω."

[Not with human wisdom but with God's power]

2.1 Καγω ελθων προς ὑμας, αδελφοι, ηλθον ου καθ' ὑπεροχην λογου ἡ σοφιας καταγγελλων[9] ὑμιν το μαρτυριον του Θεου. 2 Ου γαρ εκρινα του ειδεναι τι εν ὑμιν ει μη[10] Ιησουν Χριστον και τουτον εσταυρωμενον. 3 Και, εγω εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προς ὑμας. 4 Και, ὁ λογος μου και το κηρυγμα μου ουκ εν πειθοις[11] ανθρωπινης σοφιας λογοις, αλλ' εν αποδειξει Πνευματος και δυναμεως, 5 ἱνα ἡ πιστις ὑμων μη ᾖ εν σοφια ανθρωπων, αλλ' εν δυναμει Θεου.

[Wisdom for the mature]

6 Σοφιαν δε λαλουμεν εν τοις τελειοις, σοφιαν δε ου του αιωνος τουτου, ουδε των αρχοντων του αιωνος τουτου, των καταργουμενων· 7 αλλα λαλουμεν σοφιαν Θεου[12] εν μυστηριω, την αποκεκρυμμενην[13] ἣν προωρισεν ὁ Θεος προ των αιωνων εις δοξαν ἡμων, 8 ἣν ουδεις των αρχοντων του αιωνος τουτου εγνωκεν (ει γαρ εγνωσαν, ουκ αν τον Κυριον της δοξης εσταυρωσαν). 9 Αλλα καθως γεγραπται: "Ἃ οφθαλμος ουκ ειδεν[14] και ους ουκ ηκουσεν, και επι καρδιαν ανθρωπου ουκ ανεβη, ἃ ἡτοιμασεν ὁ Θεος τοις αγαπωσιν αυτον." 10 Ἡμιν δε ὁ Θεος απεκαλυψεν[15] δια του Πνευματος αυτου· το γαρ Πνευμα παντα ερευνα, και τα βαθη του Θεου.

11 Τίς γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το[16] εν αυτω? Οὑτως και τα του Θεου ουδεις οιδεν ει μη το Πνευμα του Θεου. 12 Ἡμεις δε ου το πνευμα του κοσμου ελαβομεν αλλα το Πνευμα το εκ του Θεου, ἱνα ειδωμεν τα ὑπο του Θεου χαρισθεντα ἡμιν· 13 ἃ και λαλουμεν, ουκ εν διδακτοις ανθρωπινης σοφιας λογοις, αλλ' εν διδακτοις Πνευματος Ἁγιου, πνευματικοις πνευματικα συγκρινοντες.

14 Ψυχικος δε ανθρωπος ου δεχεται τα του Πνευματος του Θεου, μωρια γαρ αυτω εστιν· και, ου δυναται γνωναι, ὁτι πνευματικως ανακρινεται. 15 Ὁ δε πνευματικος ανακρινει

---

[1] σοφωτερον || σοφοτερον 1100
[2] και το ασθενες του θεου ισχυροτερον των ανθρωπων εστιν 824^m,2352^c || --- 204,824,2352 [homoioteleuton]
[3] γαρ || --- 1637,2431
[4] ασθενη || ασθενει 757
[5] 2817 omits ινα τους σοφους καταισχυνη και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θεος [obvious homoioteleuton]
[6] αγενη || αγεννη [5%] 394,604,928,1249,1548,1855,2587
[7] εξελεξατο ο θεος ινα καταισχυνη τα ισχυρα και τα αγενη του κοσμου || --- 204 [homoioteleuton]
[8] του θεου || αυτου [8%] 2817
[9] καταγγελλων || καταγγελων [4%] 1892
[10] ει μη || ειμι 1100 [!]
[11] πειθοις || πειθοι (11.9%) 18,141,204,386 (1100 illegible)
[12] σοφιαν θεου || ~ 21 [12%] 2080
[13] αποκεκρυμμενην || αποκεκριμμενην [3%] 201
[14] ειδεν || οιδε [12%] 204
[15] ο θεος απεκαλυψεν 35^c || ~ 312 [5%] 35
[16] το || του 2431

μεν παντα, αυτος δε ὑπ’ ουδενος ανακρινεται. 16 “Τίς γαρ εγνω[1] νουν Κυριου, ὃς συμβιβασει
αυτον?” Ἡμεις[2] δε νουν Χριστου εχομεν.

[The nature of the ministry]

[It is not to be sectarian]

3.1 Και εγω, αδελφοι, ουκ ηδυνηθην ὑμιν λαλησαι[3] ὡς πνευματικοις, αλλ’ ὡς σαρκικοις, ὡς
νηπιοις εν Χριστω. 2 Γαλα ὑμας εποτισα και ου βρωμα, ουπω γαρ ηδυνασθε.[4] Αλλ’ ουτε ετι
νυν δυνασθε, 3 ετι γαρ σαρκικοι εστε! Ὁπου γαρ εν υμιν ζηλος και ερις[5] και διχοστασιαι,
ουχι[6] σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε? 4 Ὁταν γαρ λεγη τις, “Εγω μεν ειμι
Παυλου”, ἑτερος δε, “Εγω Απολλω”, ουχι σαρκικοι εστε?

[God’s coworkers]

5 Τίς ουν εστιν Παυλος, τίς δε Απολλως, αλλ’ ἢ διακονοι δι’ ὧν επιστευσατε, και
ἑκαστω ὡς ὁ Κυριος εδωκεν? 6 Εγω εφυτευσα, Απολλως εποτισεν, αλλ’ ὁ Θεος ηυξανεν.
7 Ὡστε ουτε ὁ φυτευων εστιν τι, ουτε ὁ ποτιζων, αλλ’ ὁ αυξανων Θεος. 8 Ὁ φυτευων δε και
ὁ ποτιζων ἑν εισιν, ἑκαστος δε τον ιδιον μισθον λημψεται κατα τον ιδιον κοπον. 9 Θεου γαρ
εσμεν συνεργοι· Θεου γεωργιον, Θεου οικοδομη εστε.

[There will be an accounting]

10 Κατα την χαριν του Θεου[7] την δοθεισαν μοι, ὡς σοφος αρχιτεκτων θεμελιον
τεθεικα, αλλος δε εποικοδομει.[8] Ἑκαστος δε βλεπετω πως εποικοδομει· 11 θεμελιον γαρ αλλον
ουδεις δυναται θειναι παρα τον κειμενον, ὅς εστιν Ιησους Χριστος. 12 Ει δε τις εποικοδομει
επι τον θεμελιον τουτον χρυσον, αργυρον, λιθους τιμιους, ξυλα, χορτον, καλαμην, 13 ἑκαστου
το εργον φανερον γενησεται· ἡ γαρ ἡμερα δηλωσει,[9] ὁτι εν πυρι αποκαλυπτεται. Και,
ἑκαστου το εργον ὁποιον εστιν το πυρ δοκιμασει. 14 Ει τινος το εργον μενει ὃ
επωκοδομησεν, μισθον λημψεται. 15 Ει τινος το εργον κατακαησεται, ζημιωθησεται· αυτος δε
σωθησεται, οὑτως δε ὡς δια πυρος.

[We are a temple of God]

16 Ουκ οιδατε ὁτι ναος Θεου εστε και το Πνευμα του Θεου οικει εν ὑμιν? 17 Ει τις
τον ναον του Θεου φθειρει, φθερει τουτον ὁ Θεος· ὁ γαρ ναος του Θεου ἁγιος εστιν,
οἱτινες[10] εστε ὑμεις.

18 Μηδεις ἑαυτον εξαπατατω. Ει τις δοκει σοφος ειναι εν ὑμιν εν τω αιωνι τουτω,
μωρος γενεσθω ἱνα γενηται σοφος. 19 Ἡ γαρ σοφια του κοσμου τουτου μωρια παρα τω Θεω
εστιν. Γεγραπται γαρ: “‘Ὁ δρασσομενος τους σοφους εν τη πανουργια αυτων’”· 20 και παλιν,
“Κυριος γινωσκει τους διαλογισμους των σοφων, ὁτι εισιν ματαιοι.” 21 Ὡστε, μηδεις
καυχασθω εν ανθρωποις, παντα γαρ ὑμων εστιν: 22 ειτε Παυλος ειτε Απολλως ειτε Κηφας,
ειτε κοσμος ειτε ζωη ειτε θανατος, ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα—παντα ὑμων εστιν, 23 ὑμεις
δε Χριστου, Χριστος δε Θεου.

[As stewards we must be faithful]

4.1 Οὑτως ἡμας[11] λογιζεσθω ανθρωπος: ὡς ὑπηρετας Χριστου και οικονομους
μυστηριων Θεου. 2 Ὃ δε λοιπον ζητειται εν τοις οικονομοις ἱνα πιστος τις εὑρεθη. 3 Εμοι
δε εις ελαχιστον εστιν ἱνα ὑφ’ ὑμων ανακριθω ἢ ὑπο ανθρωπινης ἡμερας· αλλ’ ουδε εμαυτον
ανακρινω. 4 Ουδεν γαρ εμαυτω συνοιδα, αλλ’ ουκ εν τουτω δεδικαιωμαι· ὁ δε ανακρινων με
Κυριος εστιν. 5 Ὡστε μη προ καιρου τι κρινετε, ἑως αν ελθη ὁ Κυριος, ὃς και φωτισει τα

---

[1] εγνω || εγνων 2352
[2] ημεις || υμεις 1503,2352
[3] υμιν λαλησαι || ~ 21 [20%] 18,35,386,1100,2466,2817
[4] ηδυνασθε || εδυνασθε [38%] 201,604,757,824,986,1072,1075,1503,1637,1864,1892,2352,2431,2817
[5] και ερις || --- 2431 [homoioarcton]
[6] ουχι || ου 2817
[7] του θεου || --- 2352
[8] εποικοδομει || επικοδομει [2%] 204,1249
[9] δηλωσει || δηλωση 2431
[10] οιτινες || ειτινες 394
[11] ημας || υμας [12%] 141,1548

κρυπτα του σκοτους και φανερωσει τας βουλας των καρδιων· και τοτε ὁ επαινος γενησεται
ἑκαστω απο του Θεου.

[No room for boasting]

6 Ταυτα δε, αδελφοι, μετεσχηματισα εις εμαυτον και Απολλω δι’ ὑμας, ἱνα εν ἡμιν
μαθητε το μη ὑπερ ὃ γεγραπται φρονειν, ἱνα μη εἱς ὑπερ του ἑνος μη[1] φυσιουσθε[2] κατα του
ἑτερου. 7 Τίς γαρ σε διακρινει? Τί δε εχεις ὃ ουκ ελαβες? Ει δε και ελαβες, τί καυχασαι ὡς
μη λαβων? 8 Ηδη κεκορεσμενοι εστε! Ηδη επλουτησατε! Χωρις ἡμων εβασιλευσατε! Και
οφελον γε εβασιλευσατε, ἱνα και ἡμεις ὑμιν συμβασιλευσωμεν!

[The cost of being an apostle]

9 Δοκω γαρ ὁτι ὁ Θεος ἡμας[3] τους αποστολους εσχατους απεδειξεν, ὡς επιθανατιους·
ὁτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμω, και αγγελοις και ανθρωποις. 10 Ἡμεις μωροι δια
Χριστον, ὑμεις δε φρονιμοι εν Χριστω! Ἡμεις ασθενεις, ὑμεις δε ισχυροι! Ὑμεις ενδοξοι,
ἡμεις δε ατιμοι! 11 Αχρι της αρτι ὡρας και πεινωμεν και διψωμεν, και γυμνιτευομεν[4] και
κολαφιζομεθα και αστατουμεν, 12 και κοπιωμεν, εργαζομενοι ταις ιδιαις χερσιν.
Λοιδορουμενοι ευλογουμεν, διωκομενοι ανεχομεθα, 13 βλασφημουμενοι παρακαλουμεν. Ὡς
περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν, παντων περιψημα, ἑως αρτι.

[Children imitate fathers]

14 Ουκ εντρεπων ὑμας γραφω ταυτα, αλλ’ ὡς τεκνα μου αγαπητα νουθετω. 15 Εαν γαρ
μυριους παιδαγωγους εχητε εν Χριστω, αλλ’ ου πολλους[5] πατερας· εν γαρ Χριστω Ιησου, δια
του ευαγγελιου, εγω ὑμας εγεννησα. 16 Παρακαλω ουν ὑμας, μιμηται μου γινεσθε. 17 Δια
τουτο επεμψα ὑμιν Τιμοθεον, ὅς εστιν τεκνον μου αγαπητον και πιστον εν Κυριω, ὃς ὑμας
αναμνησει τας ὁδους μου τας εν Χριστω, καθως πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω.

[Not in word but in power]

18 Ὡς μη ερχομενου δε μου προς ὑμας, εφυσιωθησαν τινες. 19 Ελευσομαι δε ταχεως
προς ὑμας, εαν ὁ Κυριος θεληση, και γνωσομαι, ου τον λογον των πεφυσιωμενων,[6] αλλα την
δυναμιν. 20 Ου γαρ εν λογω ἡ βασιλεια του Θεου αλλ’ εν δυναμει. 21 Τί θελετε? Εν ῥαβδω
ελθω προς ὑμας, ἠ εν αγαπη πνευματι τε πραοτητος?

[The nature of the Christian life]

[Immorality must be punished]

5.1 Ὁλως ακουεται εν ὑμιν πορνεια, και τοιαυτη πορνεια ἡτις ουδε εν τοις εθνεσιν
ονομαζεται—ὡστε γυναικα τινα του πατρος εχειν! 2 Και ὑμεις πεφυσιωμενοι εστε και ουχι
μαλλον επενθησατε, ἱνα εξαρθη εκ μεσου ὑμων ὁ το εργον τουτο ποιησας. 3 Εγω μεν γαρ, ὡς
απων τω σωματι, παρων δε τω πνευματι, ηδη κεκρικα, ὡς παρων, τον οὑτως τουτο
κατεργασαμενον: 4 εν τω ονοματι του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου, συναχθεντων ὑμων και
του εμου πνευματος, συν τη δυναμει του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου, 5 παραδουναι τον
τοιουτον τω Σατανα εις ολεθρον της σαρκος, ἱνα το πνευμα σωθη εν τη ἡμερα του Κυριου
Ιησου.[7]

[Down with moral ‘yeast’]

6 Ου καλον το καυχημα ὑμων.[8] Ουκ οιδατε ὁτι μικρα ζυμη ὁλον το φυραμα ζυμοι?
7 Εκκαθαρατε ουν την παλαιαν ζυμην, ἱνα ητε νεον φυραμα, καθως εστε, αζυμοι. Και γαρ το
Πασχα ἡμων ὑπερ ἡμων ετυθη, Χριστος. 8 Ὡστε ἑορταζωμεν,[9] μη εν ζυμη παλαια, μηδε εν
ζυμη κακιας και πονηριας, αλλ’ εν αζυμοις εἱλικρινειας[10] και αληθειας.

---

[1] μη || --- [50%] 604,986,1075,1548,1637,1855,1892,2080,2352,2431
[2] φυσιουσθε 1249c || φυσιωσθε [2%] 928,1249,2587
[3] ημας || υμας [1%] 1548
[4] γυμνιτευομεν || γυμνητευομεν [60%] 986
[5] πολλους || πολους 1548
[6] πεφυσιωμενων || πεφυσιωμενον [13%] 201
[7] ιησου || ημων 1 χριστου [10%] 1892
[8] υμων || ημων 986c
[9] εορταζωμεν || εορταζομεν [20%] 2352
[10] εἱλικρινειας || ειλικρινειας [55%] 201,1548,2817 || ειλικρινιας [23%] 604

[Avoid contaminators]

9 Εγραψα ὑμιν εν τη επιστολη μη συναναμιγνυσθαι πορνοις 10—και ου παντως τοις
πορνοις του κοσμου τουτου, ἢ τοις πλεονεκταις, ἢ ἁρπαξιν,[1] ἢ ειδωλολατραις· επει οφειλετε[2]
αρα εκ του κοσμου εξελθειν! 11 Νυνι[3] δε εγραψα ὑμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τις αδελφος
ονομαζομενος ᾖ[4] πορνος, ἢ πλεονεκτης, ἢ ειδωλολατρης, ἢ λοιδορος,[5] ἢ μεθυσος, ἢ ἁρπαξ—τω
τοιουτω μηδε συνεσθιειν.

12 Τί γαρ μοι και τους εξω κρινειν? Ουχι τους εσω ὑμεις κρινετε? 13 Τους[6] δε εξω ὁ
Θεος κρινεῖ, και εξαρειτε τον πονηρον εξ ὑμων αυτων.

[Down with lawsuits!]

6.1 Τολμα τις ὑμων πραγμα εχων προς τον ἑτερον κρινεσθαι επι των αδικων, και
ουχι επι των ἁγιων? 2 Ουκ οιδατε ὁτι οἱ ἁγιοι τον κοσμον κρινουσιν? Και ει εν ὑμιν
κρινεται ὁ[7] κοσμος, αναξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων? 3 Ουκ οιδατε ὁτι αγγελους
κρινουμεν? Μητι[8] γε βιωτικα! 4 Βιωτικα μεν ουν κριτηρια εαν εχητε, τους εξουθενημενους
εν τη εκκλησια, τουτους καθιζετε! 5 Προς εντροπην ὑμιν λεγω. Οὑτως ουκ ενι εν ὑμιν σοφος
ουδε εἱς ὃς δυνησεται διακριναι[9] ανα μεσον του αδελφου αυτου? 6 Αλλα αδελφος μετα
αδελφου κρινεται, και τουτο επι απιστων! 7 Ηδη μεν ουν ὁλως ἡττημα ὑμιν εστιν ὁτι
κριματα εχετε μεθ' ἑαυτων. Δια τί ουχι μαλλον αδικεισθε? Δια τί ουχι μαλλον αποστερεισθε?
8 Αλλ'[10] ὑμεις αδικειτε και αποστερειτε, και ταυτα αδελφους!

[How to avoid inheriting the Kingdom]

9 `Η ουκ οιδατε ὁτι αδικοι βασιλειαν Θεου[11] ου κληρονομησουσιν? Μη πλανασθε!
Ουτε πορνοι, ουτε ειδωλολατραι, ουτε μοιχοι, ουτε μαλακοι, ουτε αρσενοκοιται, 10 ουτε
πλεονεκται, ουτε κλεπται,[12] ουτε μεθυσοι, ου λοιδοροι, ουχ ἁρπαγες βασιλειαν Θεου ου[13]
κληρονομησουσιν. 11 Και ταυτα τινες ητε· αλλα απελουσασθε, αλλ'[14] ἡγιασθητε, αλλ'
εδικαιωθητε εν τω ονοματι του Κυριου Ιησου και εν τω Πνευματι του Θεου ἡμων.

*[Fornication is __**bad**__!]*

12 Παντα μοι εξεστιν, αλλ' ου παντα συμφερει. Παντα μοι εξεστιν, αλλ' ουκ εγω
εξουσιασθησομαι ὑπο τινος. 13 Τα βρωματα τη κοιλια και ἡ κοιλια τοις βρωμασιν, ὁ δε Θεος
και ταυτην και ταυτα καταργησει. Το δε σωμα ου τη πορνεια αλλα τω Κυριω, και ὁ Κυριος
τω σωματι. 14 Ὁ δε Θεος και τον Κυριον ηγειρεν και ἡμας εξεγερει δια της δυναμεως αυτου.
15 Ουκ οιδατε ὁτι τα σωματα ὑμων μελη Χριστου εστιν? Αρας[15] ουν τα μελη του Χριστου
ποιησω πορνης μελη? Μη γενοιτο! 16 `Η ουκ οιδατε ὁτι ὁ κολλωμενος τη πορνη ἑν σωμα
εστιν? "Εσονται" γαρ, φησιν, "οἱ δυο εις σαρκα μιαν." 17 Ὁ δε κολλωμενος τω Κυριω ἑν
πνευμα εστιν.

18 Φευγετε την πορνειαν! Παν ἁμαρτημα ὃ εαν ποιηση ανθρωπος εκτος του σωματος
εστιν, ὁ δε πορνευων εις το ιδιον σωμα ἁμαρτανει. 19 `Η ουκ οιδατε ὁτι το σωμα ὑμων ναος
του εν ὑμιν Ἁγιου Πνευματος εστιν, οὗ εχετε απο Θεου, και ουκ εστε ἑαυτων?
20 Ηγορασθητε γαρ τιμης· δοξασατε δη τον Θεον εν τω σωματι ὑμων και εν τω πνευματι
ὑμων, ἁτινα εστιν του Θεου.

---

[1] αρπαξιν || αρπαρξιν 2431
[2] οφειλετε || ωφειλετε [13%] 35[c],2466[c]
[3] νυνι || νυν [45%] 394,928,1249,1855
[4] ᾖ || ἠ [50%] 141,201,1548
[5] λοιδορος || λοιδωρος 394,2352
[6] τους || παν 1100
[7] κρινεται ὁ || κρινετε 2 2 1892 (repeats ὁ)
[8] μητι || μητοι 604,986
[9] διακριναι || ανακριναι [20%] 18,35,201,204,1249,1892,2466,2587,2723
[10] αλλ || αλλα 2817
[11] θεου || --- 1892
[12] πλεονεκται ουτε κλεπται 35[c] || ~ 321 [15%] 35,2817
[13] ου || --- (13.6%) 986
[14] αλλ || αλλα 2817
[15] αρας 1855[c] || αρα [30%] 1249[c],1855,2352[c]

[About marriage]

7.1 Περι δε ὧν εγραψατε μοι: καλον ανθρωπω γυναικος μη ἁπτεσθαι. 2 Δια δε τας
πορνειας, ἑκαστος την ἑαυτου γυναικα εχετω, και ἑκαστη τον ιδιον ανδρα εχετω. 3 Τη
γυναικι ὁ ανηρ την οφειλομενην ευνοιαν αποδιδοτω, ὁμοιως δε και ἡ γυνη τω ανδρι. 4 Ἡ
γυνη του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει, αλλ᾽ ὁ ανηρ· ὁμοιως δε και ὁ ανηρ του ιδιου
σωματος ουκ εξουσιαζει, αλλ᾽ ἡ γυνη. 5 Μη αποστερειτε[1] αλληλους ει μητι αν εκ συμφωνου
προς καιρον, ἱνα σχολαζητε τη νηστεια και τη προσευχη, και παλιν επι το αυτο συνερχεσθε
ἱνα μη πειραζη ὑμας ὁ Σατανας δια την ακρασιαν ὑμων.

6 Τουτο δε λεγω κατα συγγνωμην, ου κατ᾽[2] επιταγην 7 (θελω γαρ παντας ανθρωπους
ειναι ὡς και εμαυτον· αλλ᾽ ἑκαστος ιδιον χαρισμα εχει εκ Θεου, ὃς μεν οὑτως, ὃς δε οὑτως).
8 Λεγω δε τοις αγαμοις και ταις χηραις: καλον αυτοις εστιν εαν μεινωσιν ὡς καγω· 9 ει δε
ουκ εγκρατευονται, γαμησατωσαν· κρεισσον[3] γαρ εστιν γαμησαι ἢ πυρουσθαι.

[Mixed marriages]

10 Τοις δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω[4] (ουκ εγω αλλ᾽ ὁ Κυριος): γυναικα απο ανδρος
μη χωρισθηναι 11 (εαν δε και χωρισθη, μενετω αγαμος, ἢ τω ανδρι καταλλαγητω), και ανδρα
γυναικα μη αφιεναι. 12 Τοις δε λοιποις εγω λεγω (ουχ ὁ Κυριος): ει τις αδελφος γυναικα
εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ᾽ αυτου, μη αφιετω αυτην. 13 Και γυνη ἡτις[5]
εχει ανδρα απιστον και αυτος συνευδοκει οικειν μετ᾽ αυτης, μη αφιετω αυτον. 14 Ἡγιασται
γαρ ὁ ανηρ ὁ απιστος εν τη γυναικι, και ἡγιασται ἡ γυνη ἡ απιστος εν τω ανδρι· επει αρα
τα τεκνα ὑμων ακαθαρτα εστιν, νυν δε ἁγια εστιν. 15 Ει δε ὁ απιστος χωριζεται,
χωριζεσθω—ου δεδουλωται ὁ αδελφος ἢ ἡ αδελφη εν τοις τοιουτοις, εν δε ειρηνη κεκληκεν
ἡμας ὁ Θεος. 16 Τί γαρ οιδας, γυναι, ει τον ανδρα σωσεις? Ἢ τί οιδας, ανερ, ει την
γυναικα σωσεις?

[About other situations]

17 Ει[6] μη, ἑκαστω ὡς εμερισεν ὁ Θεος, ἑκαστον ὡς κεκληκεν ὁ Κυριος, οὑτως
περιπατειτω[7] (και οὑτως εν ταις εκκλησιαις πασαις διατασσομαι). 18 Περιτετμημενος τις
εκληθη? Μη επισπασθω. Εν ακροβυστια τις εκληθη?[8] Μη περιτεμνεσθω. 19 Ἡ περιτομη ουδεν
εστιν και ἡ ακροβυστια ουδεν εστιν, αλλα τηρησις εντολων Θεου. 20 Ἑκαστος εν τη κλησει ᾗ
εκληθη, εν ταυτη μενετω. 21 Δουλος εκληθης? Μη σοι μελετω, αλλ᾽ ει και δυνασαι ελευθερος
γενεσθαι, μαλλον χρησαι. 22 Ὁ γαρ εν Κυριω κληθεις δουλος απελευθερος Κυριου εστιν.
Ὁμοιως και ὁ ελευθερος κληθεις δουλος εστιν Χριστου. 23 Τιμης ηγορασθητε· μη γινεσθε
δουλοι ανθρωπων. 24 Ἑκαστος εν ᾧ εκληθη, αδελφοι, εν τουτω μενετω παρα[9] Θεω.

[About virgins]

25 Περι δε των παρθενων επιταγην Κυριου ουκ εχω, γνωμην δε διδωμι ὡς ηλεημενος
ὑπο Κυριου πιστος ειναι. 26 Νομιζω ουν τουτο καλον ὑπαρχειν δια την ενεστωσαν αναγκην
—ὁτι καλον ανθρωπω το οὑτως ειναι: 27 Δεδεσαι γυναικι? Μη ζητει λυσιν. Λελυσαι απο
γυναικος? Μη ζητει γυναικα. 28 Εαν δε και γημης, ουχ ἡμαρτες· και εαν γημη ἡ παρθενος,
ουχ ἡμαρτεν. Θλιψιν δε τη σαρκι ἑξουσιν οἱ τοιουτοι, εγω δε ὑμων φειδομαι.

[A sense of urgency]

29 Τουτο δε φημι, αδελφοι, ὁ καιρος συνεσταλμενος· το λοιπον εστιν ἱνα και οἱ
εχοντες γυναικας ὡς μη εχοντες ωσιν, 30 και οἱ κλαιοντες ὡς μη κλαιοντες, και οἱ χαιροντες

---

[1] αποστερειτε || αποστερητε [1%] 2466
[2] ου κατ || ουκ 394
[3] κρεισσον || κρειττον 2817
[4] παραγγελλω 2466c || παραγγελω [5%] 1249,2466
[5] ητις || ει τις [10%] 201,757,824,1072,1503,1637c,1864,1892,2352,2431
[6] ει 928c || η [15%] 394,928,1548,1855,2080,2466,2587 || 1 η 35c,204
[7] περιπατειτω || περιπατητω 1249
[8] τις εκληθη || ~ κεκληται 1 [4%] 2080
[9] παρα || 1 τω [7%] 986,1892

ὡς μη χαιροντες, και οἱ αγοραζοντες ὡς μη κατεχοντες, 31 και οἱ χρωμενοι τω κοσμω τουτω
ὡς μη[1] καταχρωμενοι· παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου.

[Marriage again]

32 Θελω δε ὑμας αμεριμνους ειναι. Ὁ αγαμος μεριμνα τα του Κυριου: πως αρεσει τω
Κυριω. 33 Ὁ δε γαμησας μεριμνα τα του κοσμου: πως αρεσει τη γυναικι. 34 Μεμερισται και[2]
ἡ γυνη και ἡ παρθενος. Ἡ αγαμος μεριμνα τα του Κυριου, ἱνα ᾑ ἁγια και σωματι και
πνευματι· ἡ δε γαμησασα μεριμνα τα του κοσμου: πως αρεσει τω ανδρι. 35 Τουτο δε προς το
ὑμων αυτων συμφερον λεγω, ουχ ἱνα βροχον ὑμιν επιβαλω,[3] αλλα προς το ευσχημον, και
ευπροσεδρον τω Κυριω απερισπαστως.

36 Ει δε τις ασχημονειν επι την παρθενον αυτου νομιζει, εαν ᾐ ὑπερακμος και οὑτως
οφειλει γινεσθαι, ὃ θελει ποιειτω· ουχ ἁμαρτανει· γαμειτωσαν. 37 Ὃς δε ἑστηκεν ἑδραιος εν
τη καρδια, μη εχων αναγκην, εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματος, και τουτο κεκρικεν
εν τη καρδια αυτου του τηρειν την ἑαυτου παρθενον, καλως ποιει. 38 Ὡστε, και[4] ὁ
εκγαμιζων καλως ποιει, ὁ δε μη εκγαμιζων[5] κρεισσον ποιει.

39 Γυνη δεδεται νομω εφ' ὁσον χρονον ζη ὁ ανηρ αυτης, εαν δε και[6] κοιμηθη ὁ ανηρ,[7]
ελευθερα εστιν ᾧ θελει γαμηθηναι—μονον εν Κυριω. 40 Μακαριωτερα δε εστιν εαν οὑτως
μεινη, κατα την εμην γνωμην—δοκω δε[8] καγω Πνευμα Θεου εχειν.

[About things offered to idols]

8.1 Περι δε των ειδωλοθυτων: οιδαμεν ὁτι παντες γνωσιν εχομεν. Ἡ γνωσις φυσιοι,
ἡ δε αγαπη οικοδομει. 2 Ει δε τις δοκει ειδεναι τι, ουδεπω ουδεν εγνωκεν καθως δει γνωναι.
3 Ει δε τις αγαπα τον Θεον, οὑτος εγνωσται ὑπ' αυτου.

[Idols are really nothing]

4 Περι της βρωσεως ουν των ειδωλοθυτων, οιδαμεν ὁτι ουδεν ειδωλον εν κοσμω, και
ὁτι ουδεις Θεος ἑτερος ει μη εἱς. 5 Και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι 'θεοι', ειτε εν ουρανω
ειτε επι της[9] γης (ὡσπερ εισιν 'θεοι' πολλοι και 'κυριοι' πολλοι), 6 αλλ' ἡμιν εἱς Θεος, ὁ
Πατηρ, εξ οὗ τα παντα και ἡμεις εις αυτον, και εἱς Κυριος Ιησους Χριστος, δι' οὗ τα παντα
και ἡμεις δι' αυτου.

[Respect the other's conscience]

7 Αλλ' ουκ εν πασιν ἡ γνωσις· τινες δε, τη συνειδησει του ειδωλου, ἑως αρτι ὡς
ειδωλοθυτον εσθιουσιν, και ἡ συνειδησις αυτων, ασθενης ουσα, μολυνεται. 8 Βρωμα δε ἡμας
ου παριστησιν τω Θεω· ουτε γαρ εαν φαγωμεν περισσευομεν, ουτε εαν[10] μη φαγωμεν
ὑστερουμεθα.

9 Βλεπετε δε μη πως ἡ εξουσια ὑμων[11] αὑτη προσκομμα γενηται τοις ασθενουσιν.[12]
10 Εαν γαρ τις ιδη[13] σε τον εχοντα γνωσιν[14] εν ειδωλειω[15] κατακειμενον, ουχι[16] ἡ συνειδησις
αυτου, ασθενους οντος,[17] οικοδομηθησεται εις το τα ειδωλοθυτα εσθιειν? 11 Και απολειται ὁ

---

[1] μη || --- 18
[2] και || --- 2817
[3] επιβαλω || επιβαλλω 2466
[4] και || --- 2817
[5] 141 omits καλως ποιει ο δε μη εδγαμιζων (clear homoioteleuton—supplied in the margin by a different hand)
[6] και 2352c || --- [20%] 1072,1892,2352
[7] ανηρ || 1 αυτης 2817
[8] δε || γαρ 986
[9] της || --- [40%] 2466
[10] εαν || αν 2466
[11] υμων || ημων 386
[12] ασθενουσιν || ασθενεσιν [4%] 1761
[13] ιδη || --- 986
[14] εχοντα γνωσιν || ~ 21 1892
[15] ειδωλειω || ειδωλιω [15%] 201
[16] ουχι || ουχη 2352
[17] οντος || οντως 2352

ασθενων αδελφος επι τη ση γνωσει, δι' ὃν[1] Χριστος απεθανεν. 12 Οὑτως δε ἁμαρτανοντες εις
τους αδελφους και τυπτοντες αυτων την συνειδησιν ασθενουσαν, εις Χριστον ἁμαρτανετε.
13 Διοπερ, ει βρωμα σκανδαλιζει τον αδελφον μου, ου μη φαγω κρεα εις τον αιωνα, ἱνα μη
τον αδελφον μου σκανδαλισω.

[The 'rights' of an apostle]

9.1 Ουκ ειμι αποστολος? Ουκ ειμι ελευθερος? Ουχι Ιησουν Χριστον τον Κυριον
ἡμων[2] ἑωρακα? Ου το εργον μου ὑμεις εστε εν Κυριω? 2 Ει αλλοις ουκ ειμι αποστολος, αλλα
γε ὑμιν ειμι, ἡ γαρ σφραγις της εμης αποστολης ὑμεις εστε εν Κυριω. 3 Ἡ εμη απολογια
τοις εμε ανακρινουσιν αὑτη εστιν: 4 Μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πιειν? 5 Μη ουκ
εχομεν εξουσιαν αδελφην γυναικα περιαγειν, ὡς και οἱ λοιποι αποστολοι και οἱ αδελφοι του
Κυριου, και Κηφας? 6 Ἠ μονος εγω και Βαρναβας ουκ εχομεν εξουσιαν του μη εργαζεσθαι?
7 Τίς στρατευεται ιδιοις οψωνιοις ποτε? Τίς φυτευει αμπελωνα και εκ του καρπου αυτου
ουκ εσθιει? Ἠ τίς ποιμαινει ποιμνην και εκ του γαλακτος της ποιμνης ουκ εσθιει? 8 Μη
κατα ανθρωπον ταυτα λαλω? Ἠ ουχι και ὁ νομος ταυτα λεγει? 9 Εν γαρ τω Μωσεως νομω[3]
γεγραπται: "Ου φιμωσεις βουν ἀλοωντα."[4] Μη των βοων μελει[5] τω Θεω, 10 ἢ[6] δι' ἡμας
παντως λεγει? Δι' ἡμας γαρ εγραφη,[7] ὁτι επ' ελπιδι οφειλει ὁ αροτριων αροτριαν, και ὁ
ἀλοων[8] της ελπιδος αυτου μετεχειν επ' ελπιδι.

[To live from the Gospel]

11 Ει ἡμεις ὑμιν τα πνευματικα εσπειραμεν, μεγα ει ἡμεις ὑμων τα σαρκικα
θερισομεν? 12 Ει αλλοι της εξουσιας ὑμων μετεχουσιν, ου[9] μαλλον ἡμεις?[10] Αλλ' ουκ
εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη, αλλα παντα στεγομεν ἱνα μη εγκοπην[11] τινα δωμεν τω
ευαγγελιω του Χριστου. 13 Ουκ οιδατε ὁτι οἱ τα ἱερα εργαζομενοι εκ του ἱερου εσθιουσιν,[12]
οἱ τω θυσιαστηριω προσεδρευοντες τω θυσιαστηριω συμμεριζονται? 14 Οὑτως και ὁ Κυριος
διεταξεν τοις το ευαγγελιον καταγγελλουσιν εκ του ευαγγελιου ζην.

[To forego a right]

15 Εγω δε ουδενι εχρησαμην τουτων, ουκ εγραψα δε ταυτα ἱνα οὑτως γενηται εν
εμοι· καλον γαρ μοι μαλλον[13] αποθανειν ἠ το καυχημα μου ἱνα τις κενωση 16—εαν γαρ
ευαγγελιζωμαι, ουκ εστιν μοι καυχημα, αναγκη γαρ μοι επικειται· ουαι δε μοι εστιν εαν μη
ευαγγελιζωμαι![14] 17 (Ει γαρ ἑκων τουτο πρασσω, μισθον εχω· ει δε ακων, οικονομιαν
πεπιστευμαι.) 18 Τίς ουν μοι εστιν ὁ μισθος? Ἱνα ευαγγελιζομενος αδαπανον θησω το
ευαγγελιον του Χριστου, εις το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω.

[All things to all men]

19 Ελευθερος γαρ ων[15] εκ παντων, πασιν εμαυτον εδουλωσα, ἱνα[16] τους πλειονας
κερδησω:[17] 20 Και εγενομην τοις Ιουδαιοις ὡς Ιουδαιος, ἱνα Ιουδαιους κερδησω· τοις ὑπο
νομον ὡς ὑπο νομον, ἱνα τους ὑπο νομον κερδησω· 21 τοις ανομοις ὡς ανομος (μη ων ανομος

---

[1] ον || 1 ο 2466
[2] ημων || --- 141
[3] μωσεως νομω || ~ 21 [10%] 1761
[4] ἀλοωντα || αλοωντα [70%] 35c,386,394,928,1249,1637c,1761,1855,2587 (1864,2554 are ambiguous)
[5] μελει || μελλει [22%] 1892
[6] η || --- 1503
[7] εγραφη || γραφη 757
[8] ἀλοων || αλοων [70%] 35c,386,394,928,1249,1637c,1761,1855,2587
[9] ου || 1 πολλω 2587
[10] υμων - - - ημεις || ημων - - - υμεις 1761
[11] εγκοπην || εκκοπην [30%] 986
[12] εσθιουσιν || 1 και 2080
[13] μαλλον || --- 1761
[14] 1761 omits ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι δε μοι εστιν εαν μη ευαγγελιζωμαι (obvious homoioteleuton)
[15] ων || --- 394
[16] ινα || 1 και 2080
[17] κερδησω || σωσω 2080

Θεω αλλ’ εννομος[1] Χριστω), ἱνα κερδησω ανομους· 22 εγενομην τοις ασθενεσιν ὡς ασθενης,
ἱνα τους ασθενεις κερδησω. Τοις πασιν γεγονα τα παντα, ἱνα παντως τινας σωσω. 23 Τουτο
δε ποιω δια το ευαγγελιον, ἱνα συγκοινωνος αυτου γενωμαι.

[Even an apostle can be rejected]

24 Ουκ οιδατε ὁτι οἱ εν σταδιω τρεχοντες παντες μεν τρεχουσιν, εἱς δε λαμβανει το
βραβειον? Οὑτως τρεχετε ἱνα καταλαβητε. 25 Πας δε ὁ αγωνιζομενος παντα εγκρατευεται—
εκεινοι μεν ουν ἱνα φθαρτον στεφανον λαβωσιν, ἡμεις δε αφθαρτον. 26 Εγω τοινυν οὑτως
τρεχω, ὡς ουκ αδηλως· οὑτως πυκτευω, ὡς ουκ αερα δαιρων.[2] 27 Αλλ’ ὑπωπιαζω μου το σωμα
και δουλαγωγω, μη πως αλλοις κηρυξας, αυτος αδοκιμος γενωμαι.

[Learn from Israel]

10.1 Ου θελω δε ὑμας αγνοειν, αδελφοι, ὁτι οἱ πατερες ἡμων παντες ὑπο την νεφελην
ησαν και παντες δια της θαλασσης διηλθον 2—και παντες εις τον Μωυσην[3] εβαπτισαντο εν
τη νεφελη και εν τη θαλασση—3 και παντες το αυτο βρωμα πνευματικον εφαγον 4 και παντες
το αυτο πομα πνευματικον επιον· επινον γαρ εκ πνευματικης ακολουθουσης πετρας, ἡ δε
πετρα ἠν ὁ Χριστος. 5 Αλλ’ ουκ εν τοις πλειοσιν αυτων ευδοκησεν ὁ Θεος—κατεστρωθησαν
γαρ εν τη ερημω!

[Examples]

6 Ταυτα δε τυποι ἡμων εγενηθησαν, εις το μη ειναι ἡμας επιθυμητας κακων καθως
κακεινοι επεθυμησαν. 7 Μηδε ειδωλολατραι γινεσθε, καθως τινες αυτων· ὡσπερ[4] γεγραπται:
“Εκαθισεν ὁ λαος φαγειν και πιειν, και ανεστησαν παιζειν.” 8 Μηδε πορνευωμεν, καθως
τινες αυτων επορνευσαν—και επεσον εν μια ἡμερα εικοσιτρεις χιλιαδες! 9 Μηδε
εκπειραζωμεν τον Χριστον, καθως και τινες αυτων[5] επειρασαν[6]—και ὑπο των οφεων
απωλοντο! 10 Μηδε γογγυζετε καθως και τινες αυτων εγογγυσαν—και απωλοντο ὑπο του
ολοθρευτου!

11 Ταυτα δε παντα τυποι[7] συνεβαινον εκεινοις, εγραφη δε προς νουθεσιαν ἡμων, εις
οὑς τα τελη των αιωνων κατηντησεν. 12 Ὡστε, ὁ δοκων ἑσταναι βλεπετω μη πεση!
13 Πειρασμος ὑμας ουκ ειληφεν[8] ει μη ανθρωπινος, δυνατος[9] δε ὁ Θεος, ὃς ουκ εασει ὑμας
πειρασθηναι ὑπερ ὃ δυνασθε, αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και την εκβασιν, του δυνασθαι
ὑμας[10] ὑπενεγκειν.

[Eschew idolatry]

14 Διοπερ, αγαπητοι μου, φευγετε απο της ειδωλολατριας![11] 15 Ὡς φρονιμοις λεγω·
κρινατε ὑμεις ὅ φημι. 16 Το ποτηριον της ευλογιας ὃ ευλογουμεν, ουχι κοινωνια του αἱματος
του Χριστου εστιν? Τον αρτον ὃν κλωμεν, ουχι κοινωνια του σωματος του[12] Χριστου εστιν?
17 Ὁτι εἱς αρτος, ἑν σωμα οἱ πολλοι εσμεν, οἱ γαρ παντες εκ του ἑνος αρτου μετεχομεν.
18 Βλεπετε τον Ισραηλ κατα σαρκα: ουχι οἱ εσθιοντες τας θυσιας κοινωνοι του
θυσιαστηριου[13] εισιν?

[Idol = demon]

19 Τί ουν φημι? Ὁτι ειδωλον τί εστιν, ἠ ὁτι[14] ειδωλοθυτον τί εστιν? 20 Αλλ’ ὁτι ἃ
θυει τα εθνη δαιμονιοις θυει και ου Θεω. Ου θελω δε ὑμας κοινωνους[1] των δαιμονιων

---

[1] εννομος || ενομος 394
[2] δαιρων || δερων 2817
[3] μωυσην || μωσην 2817
[4] ωσπερ || ως 2817
[5] αυτων || αυτον 141
[6] επειρασαν || εξεπειρασαν 2080
[7] τυποι || --- (0.9%) 386
[8] ουκ ειληφεν || ου κατειληφεν 2080
[9] δυνατος || πιστος [70%] 1892[c],2817
[10] υμας || --- [5%] 1075
[11] ειδωλολατριας || ειδωλολατρειας [35%] 604
[12] σωματος του || --- 394
[13] του θυσιαστηριου || των θυσιαστηριων 2466
[14] οτι || --- 394,928,1855

γινεσθαι. 21 Ου δυνασθε ποτηριον Κυριου πινειν και ποτηριον δαιμονιων· ου δυνασθε τραπεζης Κυριου μετεχειν και τραπεζης δαιμονιων. 22 Ἢ παραζηλουμεν τον Κυριον? Μη ισχυροτεροι αυτου εσμεν?

[About conscience]

23 Παντα μοι εξεστιν, αλλ’ ου παντα συμφερει. Παντα μοι εξεστιν, αλλ’ ου παντα οικοδομει. 24 Μηδεις το ἑαυτου ζητειτω αλλα το του ἑτερου ἑκαστος. 25 Παν το εν μακελλω πωλουμενον[2] εσθιετε, μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν· 26 “του γαρ Κυριου ἡ γη και το πληρωμα αυτης.” 27 Ει δε τις καλει ὑμας των απιστων και θελετε πορευεσθαι, παν το παρατιθεμενον ὑμιν εσθιετε, μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν. 28 Εαν[3] δε τις ὑμιν ειπη, “Τουτο ειδωλοθυτον εστιν”, μη εσθιετε δι’ εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν· “του γαρ Κυριου ἡ γη και το πληρωμα αυτης”. 29 Συνειδησιν, δε λεγω, ουχι την ἑαυτου αλλα την του ἑτερου.

[Do all to the glory of God]

Ἱνα τί γαρ ἡ ελευθερια μου κρινεται ὑπο αλλης συνειδησεως? 30 Ει[4] εγω χαριτι μετεχω, τί βλασφημουμαι ὑπερ οὗ εγω ευχαριστω? 31 Ειτε ουν εσθιετε ειτε πινετε, ειτε τι ποιειτε,[5] παντα εις δοξαν Θεου ποιειτε. 32 Απροσκοποι γινεσθε και Ιουδαιοις και Ἑλλησιν και τη εκκλησια του Θεου 33—καθως καγω[6] παντα πασιν αρεσκω, μη ζητων το εμαυτου συμφερον αλλα το των πολλων, ἱνα σωθωσιν. **11**.1 Μιμηται μου γινεσθε,[7] καθως καγω Χριστου.

[The nature of Church life]

[About women]

11.2 Επαινω δε ὑμας, αδελφοι, ὁτι παντα μου μεμνησθε, και καθως παρεδωκα ὑμιν, τας παραδοσεις κατεχετε. 3 Θελω δε ὑμας ειδεναι ὁτι παντος ανδρος ἡ κεφαλη ὁ Χριστος εστιν, κεφαλη δε γυναικος ὁ ανηρ, κεφαλη δε Χριστου ὁ Θεος. 4 Πας ανηρ προσευχομενος ἢ προφητευων κατα κεφαλης εχων καταισχυνει την κεφαλην αυτου. 5 Πασα δε γυνη προσευχομενη ἢ προφητευουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει[8] την κεφαλην ἑαυτης[9]—ἑν γαρ εστιν και το αυτο τη εξυρημενη.[10] 6 Ει γαρ ου κατακαλυπτεται γυνη, και κειρασθω. Ει δε αισχρον γυναικι το κειρεσθαι[11] ἢ ξυρασθαι, κατακαλυπτεσθω.

7 Ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλει κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην, εικων και δοξα Θεου ὑπαρχων· γυνη δε δοξα ανδρος εστιν. 8 Ου γαρ εστιν ανηρ εκ γυναικος, αλλα γυνη εξ ανδρος· 9 και γαρ ουκ εκτισθη ανηρ δια την γυναικα, αλλα γυνη δια τον ανδρα 10—δια τουτο οφειλει ἡ γυνη εξουσιαν εχειν επι της κεφαλης, δια τους αγγελους—11 πλην, ουτε ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος, εν Κυριω. 12 Ὡσπερ γαρ ἡ γυνη εκ του ανδρος, οὑτως και ὁ ανηρ δια της γυναικος· τα δε παντα εκ του Θεου.

13 Εν ὑμιν αυτοις κρινατε: πρεπον εστιν γυναικα ακατακαλυπτον τω Θεω[12] προσευχεσθαι? 14 Ἢ ουδε αυτη ἡ φυσις διδασκει ὑμας ὁτι ανηρ μεν[13] εαν κομα, ατιμια αυτω εστιν? 15 Γυνη δε εαν κομα, δοξα αυτη[14] εστιν, ὁτι ἡ κομη αντι περιβολαιου δεδοται.

---

[1] κοινωνους || κοινονους 2431
[2] πωλουμενον || πωλλουμενον 1892
[3] εαν || ει 201
[4] ει || 1 δε 2817
[5] ειτε τι ποιειτε || --- 204 [homoioteleuton]
[6] καγω || εγω 141
[7] γινεσθε || γινεσθαι 1892
[8] καταισχυνει || καταισχυνη [13%] 1249
[9] εαυτης || αυτης [25%] 201
[10] εξυρημενη || εξηρυμενη 2352
[11] κειρεσθαι || κειρασθαι [64%] 1892,2817
[12] θεω || κυριω 394,928,1249,1855
[13] μεν || 1 γαρ 141
[14] αυτη || αυτης 2817

16 Ει δε τις δοκει φιλονεικος ειναι, ἡμεις τοιαυτην συνηθειαν ουκ εχομεν, ουδε αἱ
εκκλησιαι του Θεου.

[About the Lord's Supper]

[Some local abuses]

17 Τουτο δε παραγγελλων ουκ επαινω, ὁτι ουκ εις το κρειττον αλλ' εις το ἡττον
συνερχεσθε. 18 Πρωτον μεν γαρ,[1] συνερχομενων ὑμων εν εκκλησια, ακουω σχισματα[2] εν ὑμιν
ὑπαρχειν, και μερος τι πιστευω. 19 Δει γαρ και αἱρεσεις εν ὑμιν[3] ειναι ἱνα οἱ δοκιμοι
φανεροι γενωνται εν ὑμιν.

20 Συνερχομενων ουν ὑμων επι το αυτο,[4] ουκ εστιν κυριακον δειπνον φαγειν.
21 Ἑκαστος γαρ το ιδιον δειπνον προλαμβανει[5] εν τω φαγειν, και ὃς μεν πεινα, ὃς δε
μεθυει! 22 Μη γαρ οικιας ουκ εχετε εις το εσθιειν και πινειν? Ἠ της εκκλησιας του Θεου
καταφρονειτε, και καταισχυνετε τους μη εχοντας? Τί ὑμιν ειπω? Επαινεσω ὑμας εν τουτω?
Ουκ επαινω!

[How the Lord inaugurated it]

23 Εγω γαρ παρελαβον απο του Κυριου ὃ και παρεδωκα ὑμιν: ὁτι ὁ Κυριος Ιησους,[6]
εν τη νυκτι ᾗ παρεδιδοτο, ελαβεν αρτον· 24 και ευχαριστησας εκλασεν και ειπεν: "Λαβετε,
φαγετε· τουτο μου εστιν το σωμα το ὑπερ ὑμων κλωμενον· τουτο ποιειτε εις την εμην
αναμνησιν." 25 Ὡσαυτως και το ποτηριον, μετα το δειπνησαι, λεγων: "Τουτο το ποτηριον ἡ
καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αἱματι· τουτο ποιειτε, ὁσακις αν πινητε, εις την εμην
αναμνησιν." 26 Ὁσακις γαρ αν εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον τουτο πινητε, τον
θανατον του Κυριου καταγγελλετε αχρις οὗ αν ελθη.

[Be careful to partake worthily]

27 Ὡστε ὃς αν εσθιη τον αρτον τουτον ἢ πινη[7] το ποτηριον του Κυριου αναξιως
ενοχος εσται του σωματος και του[8] αἱματος του Κυριου. 28 Δοκιμαζετω δε ανθρωπος ἑαυτον,
και οὑτως εκ του αρτου εσθιετω και εκ του ποτηριου πινετω. 29 Ὁ γαρ εσθιων και πινων
αναξιως κριμα ἑαυτω εσθιει και πινει, μη διακρινων το σωμα του Κυριου. 30 Δια τουτο εν
ὑμιν πολλοι ασθενεις και αρρωστοι, και κοιμωνται ἱκανοι.

31 Ει γαρ ἑαυτους διεκρινομεν, ουκ αν εκρινομεθα. 32 Κρινομενοι δε, ὑπο Κυριου
παιδευομεθα, ἱνα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν.

33 Ὡστε, αδελφοι μου, συνερχομενοι εις το φαγειν, αλληλους εκδεχεσθε. 34 Ει δε τις
πεινα,[9] εν οικω εσθιετω, ἱνα μη εις κριμα συνερχησθε. Τα δε λοιπα ὡς αν ελθω διαταξομαι.[10]

[About spiritual gifts]

12.1 Περι δε των πνευματικων, αδελφοι, ου θελω ὑμας αγνοειν. 2 Οιδατε ὁτι[11] ὁτε[12]
εθνη ητε προς τα ειδωλα[13] τα αφωνα[14] ὡς αν ηγεσθε,[15] απαγομενοι. 3 Διο γνωριζω ὑμιν ὁτι
ουδεις εν Πνευματι Θεου λαλων λεγει αναθεμα Ιησουν, και ουδεις δυναται ειπειν Κυριον
Ιησουν ει μη εν Πνευματι Ἁγιω.

---

[1] γαρ || --- 986
[2] σχισματα || σχισμα 757
[3] αιρεσεις εν υμιν || ~ 231 [2%] 201
[4] υμων επι το αυτο || ~ 2341 2466
[5] προλαμβανει || προσλαμβανει [15%] 204,386,1761c
[6] ιησους || --- 204
[7] πινη || πινει [13%] 1892
[8] του || --- 2817
[9] πεινα 394c || πινα 394
[10] διαταξομαι || διαταξωμαι 1892
[11] οτι || --- 394
[12] οτε || --- [18%] 1761,2431,2817
[13] ειδωλα || ειδολα 2431
[14] αφωνα || αφονα 18?
[15] ηγεσθε || ἡγεσθε 1892

4 Διαιρεσεις δε χαρισματων εισιν, το δε αυτο Πνευμα. 5 Και διαιρεσεις διακονιων
εισιν, και ὁ αυτος Κυριος. 6 Και διαιρεσεις ενεργηματων εισιν, ὁ δε αυτος εστιν[1] Θεος ὁ
ενεργων τα παντα εν πασιν. 7 Ἑκαστω δε διδοται ἡ φανερωσις του πνευματος προς το
συμφερον.

[A list of gifts]

8 Ὡ μεν γαρ δια του Πνευματος διδοται λογος σοφιας· αλλω δε λογος γνωσεως, κατα
το αυτο Πνευμα· 9 ἑτερω δε πιστις, εν τω αυτω Πνευματι· αλλω δε χαρισματα ιαματων, εν
τω αυτω Πνευματι·[2] 10 αλλω δε ενεργηματα δυναμεων, αλλω δε προφητεια,[3] αλλω δε
διακρισεις[4] πνευματων· ἑτερω δε γενη[5] γλωσσων, αλλω δε ἑρμηνεια γλωσσων. 11 Παντα δε
ταυτα ενεργει το ἑν και το αυτο Πνευμα, διαιρουν ιδια ἑκαστω καθως βουλεται.

[An analogy from the body]

12 Καθαπερ γαρ το σωμα ἑν εστιν και μελη εχει πολλα, παντα δε τα μελη του
σωματος του ἑνος, πολλα οντα, ἑν εστιν σωμα, οὑτως και ὁ Χριστος. 13 Και γαρ εν ἑνι
Πνευματι ἡμεις παντες εις ἑν σωμα εβαπτισθημεν—ειτε Ιουδαιοι ειτε Ἑλληνες, ειτε δουλοι
ειτε ελευθεροι—και παντες εις ἑν Πνευμα[6] εποτισθημεν. 14 Και γαρ το σωμα ουκ εστιν ἑν
μελος αλλα πολλα. 15 Εαν ειπη ὁ πους, "Ὁτι ουκ ειμι χειρ, ουκ ειμι εκ του σωματος", ου
παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος. 16 Και εαν ειπη το ους, "Ὁτι ουκ ειμι οφθαλμος, ουκ
ειμι εκ του σωματος", ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος. 17 Ει ὁλον το σωμα
οφθαλμος, που ἡ ακοη? Ει ὁλον ακοη, που ἡ οσφρησις? 18 Νυνι δε ὁ Θεος εθετο τα μελη, ἑν
ἑκαστον αυτων, εν τω[7] σωματι καθως ηθελησεν. 19 (Ει δε ἦν τα[8] παντα ἑν μελος, που το
σωμα? 20 Νυν δε πολλα μεν μελη ἑν δε σωμα.)
21 Ου δυναται δε ὁ[9] οφθαλμος ειπειν τη χειρι, "Χρειαν σου ουκ εχω"· ἠ παλιν ἡ
κεφαλη[10] τοις ποσιν, "Χρειαν ὑμων ουκ εχω". 22 Αλλα πολλω μαλλον, τα δοκουντα μελη του
σωματος ασθενεστερα ὑπαρχειν αναγκαια εστιν. 23 Και ἃ δοκουμεν ατιμοτερα ειναι του
σωματος, τουτοις τιμην περισσοτεραν περιτιθεμεν· και τα ασχημονα ἡμων ευσχημοσυνην
περισσοτεραν εχει, 24 τα δε ευσχημονα ἡμων ου χρειαν εχει. Αλλ' ὁ Θεος συνεκερασεν το[11]
σωμα, τω ὑστερουντι περισσοτεραν δους τιμην, 25 ἱνα μη ἦ[12] σχισμα[13] εν τω σωματι, αλλα το
αυτο ὑπερ αλληλων μεριμνωσιν τα μελη· 26 και ειτε πασχει[14] ἑν μελος, συμπασχη[15] παντα τα
μελη· ειτε δοξαζεται ἑν μελος, συγχαιρη παντα τα μελη.

[Functions in the Church]

27 Ὑμεις δε[16] εστε σωμα Χριστου, και μελη εκ μερους. 28 Και οὓς μεν εθετο ὁ Θεος
εν τη εκκλησια: πρωτον αποστολους, δευτερον προφητας, τριτον διδασκαλους· επειτα
δυναμεις, ειτα χαρισματα ιαματων, αντιληψεις, κυβερνησεις, γενη γλωσσων. 29 Μη παντες
αποστολοι? Μη παντες προφηται? Μη παντες διδασκαλοι? Μη παντες δυναμεις? 30 Μη
παντες χαρισματα εχουσιν ιαματων? Μη παντες γλωσσαις λαλουσιν? Μη παντες
διερμηνευουσιν? 31 Ζηλουτε δε τα χαρισματα τα κρειττονα.

[About agape love]

---

[1] εστιν || --- (20.5%) 1892
[2] αλλω δε χαρισματα ιαματων εν το αυτω πνευματι || --- 986,1637 (clear homoioteleuton)
[3] προφητεια || προφητειαι 201
[4] διακρισεις || διακρισις 1249
[5] γενη || γενει 394
[6] πνευμα || πομα [24%] 2080
[7] τω || --- 2431
[8] τα || --- 1892
[9] ο || --- [18%] 201,1548
[10] 986 is missing a folio, 12:21 - 13:12.
[11] το || τω 1548
[12] η || --- 2466
[13] σχισμα || σχισματα [40%] 1897
[14] πασχει || συμπασχει 201[c]
[15] συμπασχη || συμπαισχη 1637 || συμπασχει 394
[16] δε || --- [5%] 201

Και ετι καθ’ ὑπερβολην ὁδον ὑμιν δεικνυμι. **13**.1 Εαν ταις γλωσσαις των ανθρωπων
λαλω και των αγγελων, αγαπην δε μη εχω, γεγονα χαλκος ηχων ἢ κυμβαλον αλαλαζον. 2 Και
εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν, και εαν εχω πασαν
την πιστιν, ὡστε ορη μεθιστανειν, αγαπην δε μη εχω, ουθεν ειμι. 3 Και εαν ψωμισω παντα
τα ὑπαρχοντα μου και εαν παραδω το σωμα μου ἱνα καυθησομαι,[1] αγαπην δε μη εχω, ουδεν
ωφελουμαι.

[Love described]

4 Ἡ αγαπη μακροθυμει, χρηστευεται· ἡ αγαπη ου ζηλοι· ἡ αγαπη ου περπερευεται, ου
φυσιουται, 5 ουκ ασχημονει, ου ζητει τα ἑαυτης, ου παροξυνεται, ου λογιζεται το κακον·
6 ου χαιρει επι τη αδικια, συγχαιρει δε τη αληθεια· 7 παντα στεγει, παντα πιστευει, παντα
ελπιζει, παντα ὑπομενει· 8 ἡ αγαπη ουδεποτε εκπιπτει.

[Love contrasted]

Ειτε δε προφητειαι, καταργηθησονται· ειτε γλωσσαι, παυσονται· ειτε γνωσις,
καταργηθησεται· 9 εκ μερους δε γινωσκομεν και εκ μερους προφητευομεν. 10 Ὁταν δε ελθη το
τελειον, τοτε το εκ μερους καταργηθησεται. 11 (Ὁτε ημην νηπιος, ὡς νηπιος ελαλουν, ὡς
νηπιος εφρονουν, ὡς νηπιος ελογιζομην· ὁτε δε γεγονα ανηρ, κατηργηκα τα του νηπιου.)
12 Βλεπομεν γαρ αρτι δι’ εσοπτρου εν αινιγματι, τοτε δε προσωπον προς προσωπον. Αρτι
γινωσκω εκ μερους, τοτε δε επιγνωσομαι καθως και επεγνωσθην.
13 Νυνι δε μενει πιστις, ελπις, αγαπη, τα τρια ταυτα· μειζων δε τουτων ἡ αγαπη.

[Prophecy is better than Tongues]

14.1 Διωκετε την αγαπην, ζηλουτε δε τα πνευματικα, μαλλον δε ἱνα προφητευητε. 2 Ὁ
γαρ λαλων γλωσση ουκ ανθρωποις λαλει αλλα τω Θεω, ουδεις γαρ ακουει· πνευματι δε λαλει
μυστηρια. 3 Ὁ δε προφητευων ανθρωποις λαλει οικοδομην και παρακλησιν και παραμυθιαν.
4 Ὁ λαλων γλωσση ἑαυτον οικοδομει, ὁ δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει.[2] 5 Θελω δε
παντας ὑμας λαλειν γλωσσαις, μαλλον δε ἱνα προφητευητε· μειζων γαρ ὁ προφητευων ἢ ὁ
λαλων γλωσσαις (εκτος ει μη διερμηνευει),[3] ἱνα ἡ εκκλησια οικοδομην λαβη.

[Messages need to be intelligible]

6 Νυνι δε, αδελφοι, εαν ελθω προς ὑμας γλωσσαις λαλων, τί ὑμας ωφελησω, εαν μη
ὑμιν λαλησω ἢ εν αποκαλυψει,[4] ἢ εν γνωσει, ἢ εν προφητεια, ἢ εν διδαχη? 7 Ὁμως τα
αψυχα φωνην διδοντα, ειτε αυλος ειτε κιθαρα· εαν διαστολην τοις φθογγοις μη διδω,[5] πως
γνωσθησεται το αυλουμενον ἢ το κιθαριζομενον? 8 Και γαρ εαν αδηλον φωνην σαλπιγξ δω,
τίς παρασκευασεται εις πολεμον? 9 Οὑτως και ὑμεις: δια της γλωσσης εαν μη ευσημον λογον
δωτε, πως γνωσθησεται το λαλουμενον? Εσεσθε γαρ εις αερα λαλουντες. 10 Τοσαυτα ει τυχοι
γενη φωνων εστιν εν κοσμω, και ουδεν αυτων αφωνον. 11 Εαν ουν μη ειδω την δυναμιν της
φωνης, εσομαι τω λαλουντι[6] βαρβαρος, και ὁ λαλων εν[7] εμοι βαρβαρος.
12 Οὑτως και ὑμεις: επει ζηλωται εστε πνευματων, προς την οικοδομην της εκκλησιας
ζητειτε, ἱνα περισσευητε. 13 Διοπερ ὁ λαλων γλωσση προσευχεσθω ἱνα διερμηνευη. 14 Εαν
γαρ προσευχωμαι[8] γλωσση, το πνευμα μου προσευχεται, ὁ δε νους μου ακαρπος εστιν. 15 Τί
ουν εστιν? Προσευξομαι τω πνευματι, προσευξομαι δε και τω νοι· ψαλω[9] τω πνευματι, ψαλω
δε και τω νοι. 16 Επει, εαν ευλογησης τω πνευματι,[10] ὁ αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου,

---

[1] καυθησομαι || καυθησωμαι (44.7%) 386,604,1548,1637,2080

[2] 141 omits ο δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει (clear homoioteleuton—supplied in the margin by a different hand)

[3] διερμηνευει || διερμηνευη 2817

[4] αποκαλυψει || αποκαλυψη 201^c

[5] διδω || δω 2817

[6] λαλουντι || 1 μοι 1761

[7] εν 141^c || --- 141,1892

[8] προσευχωμαι || προσευχομαι [15%] 1892

[9] ψαλω || ψαλλω 1892 (twice)

[10] τω πνευματι || --- 2817

πως ερει το "Αμην" επι τη ση ευχαριστια,[1] επειδη[2] τί λεγεις ουκ οιδεν?[3] 17 Συ μεν γαρ[4]
καλως ευχαριστεις, αλλ' ὁ ἑτερος ουκ οικοδομειται.

[Paul's example]

18 Ευχαριστω τω Θεω μου παντων ὑμων μαλλον γλωσσαις[5] λαλων, 19 αλλ' εν
εκκλησια θελω πεντε λογους δια του νοος μου λαλησαι, ἱνα και αλλους κατηχησω, ἠ μυριους
λογους[6] εν γλωσση.

20 Αδελφοι, μη παιδια γινεσθε ταις φρεσιν—αλλα, τη κακια νηπιαζετε, ταις δε[7]
φρεσιν τελειοι γινεσθε. 21 Εν τω νομω γεγραπται ὁτι: "Εν ἑτερογλωσσοις και εν χειλεσιν
ἑτεροις λαλησω τω λαω τουτω, και ουδ' οὑτως εισακουσονται μου," λεγει Κυριος. 22 Ὡστε
αἱ γλωσσαι εις σημειον εισιν, ου τοις πιστευουσιν αλλα τοις απιστοις· ἡ δε προφητεια ου
τοις απιστοις αλλα τοις πιστευουσιν. 23 Εαν ουν συνελθη ἡ εκκλησια ὁλη επι το αυτο και
παντες[8] γλωσσαις λαλωσιν, εισελθωσιν δε ιδιωται ἠ απιστοι, ουκ ερουσιν ὁτι μαινεσθε?
24 Εαν δε παντες προφητευωσιν, εισελθη δε τις απιστος ἠ ιδιωτης, ελεγχεται ὑπο παντων,
ανακρινεται ὑπο παντων. 25 Και οὑτως τα κρυπτα της καρδιας αυτου φανερα γινεται, και
οὑτως, πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω Θεω, απαγγελλων[9] ὁτι, "Οντως ὁ Θεος[10] εν ὑμιν
εστιν!"

[There are limits]

26 Τί ουν εστιν, αδελφοι? Ὁταν συνερχησθε, ἑκαστος ὑμων ψαλμον εχει, διδαχην
εχει, γλωσσαν εχει, αποκαλυψιν εχει, ἑρμηνειαν εχει. Παντα προς οικοδομην γινεσθω.
27 Ειτε γλωσση τις λαλει, κατα δυο ἠ το πλειστον τρεις, και ανα μερος, και εἱς
διερμηνευετω. 28 Εαν δε μη ἠ διερμηνευτης, σιγατω εν εκκλησια· ἑαυτω δε λαλειτω και τω
Θεω. 29 Προφηται δε δυο ἠ τρεις λαλειτωσαν, και οἱ αλλοι διακρινετωσαν. 30 Εαν δε αλλω
αποκαλυφθη καθημενω, ὁ πρωτος σιγατω. 31 Δυνασθε γαρ καθ' ἑνα παντες προφητευειν, ἱνα
παντες μανθανωσιν και παντες παρακαλωνται. 32 Και, πνευματα προφητων προφηταις
ὑποτασσεται. 33 Ου γαρ εστιν ακαταστασιας ὁ Θεος αλλ' ειρηνης.

[Wives are not to speak]

Ὡς εν πασαις ταις εκκλησιαις των ἁγιων,[11] 34 αἱ γυναικες ὑμων εν ταις εκκλησιαις
σιγατωσαν, ου γαρ επιτετραπται αυταις λαλειν, αλλ' ὑποτασσεσθαι, καθως και[12] ὁ νομος
λεγει. 35 Ει δε τι μαθειν θελουσιν,[13] εν οικω τους ιδιους ανδρας επερωτατωσαν, αισχρον γαρ
εστιν γυναιξιν εν εκκλησια λαλειν. 36 Ἠ αφ' ὑμων[14] ὁ λογος του Θεου εξηλθεν? Ἠ εις ὑμας
μονους κατηντησεν?[15]

[Paul gets 'authoritative']

37 Ει[16] τις δοκει προφητης ειναι ἠ πνευματικος, επιγινωσκετω ἁ γραφω ὑμιν ὁτι[17]
Κυριου εισιν εντολαι. 38 Ει δε τις αγνοει, αγνοειτω.

39 Ὡστε, αδελφοι, ζηλουτε το προφητευειν, και το λαλειν γλωσσαις μη κωλυετε.
40 Παντα ευσχημονως και κατα ταξιν γινεσθω.

---

[1] ευχαριστια || ευχαρια 1892
[2] επειδη || επει 2817
[3] οιδεν || ειδε 18
[4] γαρ || --- 1892
[5] μαλλον γλωσσαις || ~ 21 1892 || 2 386
[6] λογους || --- [14%] 986
[7] δε || --- 141
[8] παντες || πανταις 1072
[9] απαγγελλων || απαγγελων 1075,1892
[10] οντως ο θεος || ~ 231 2817
[11] αγιων || 1 διδασκω 2080
[12] και || --- 1072
[13] θελουσιν || εθελουσιν [2%] 1637
[14] υμων || ημων 2466
[15] κατηντησεν || κατηντησσεν 1075
[16] ει || 1 δε 1548
[17] οτι || 1 του [8%] 986

[About the ressurrection]

[A review]

15.1 Γνωριζω δε ὑμιν,[1] αδελφοι, το ευαγγελιον ὃ ευηγγελισαμην[2] ὑμιν, ὃ και παρελαβετε, εν
ᾧ και ἑστηκατε· 2 δι’ οὗ και σωζεσθε, τίνι λογω ευηγγελισαμην ὑμιν, ει κατεχετε—εκτος ει
μη εικη επιστευσατε. 3 Παρεδωκα γαρ ὑμιν εν πρωτοις ὃ και παρελαβον: ὁτι Χριστος
απεθανεν ὑπερ των ἁμαρτιων ἡμων κατα τας Γραφας, 4 και ὁτι εταφη, και ὁτι εγηγερται τη
τριτη ἡμερα κατα τας Γραφας, 5 και ὁτι ωφθη Κηφα, ειτα τοις δωδεκα. 6 Επειτα ωφθη
επανω πεντακοσιοις αδελφοις εφαπαξ, εξ[3] ὧν οἱ πλειους μενουσιν ἑως αρτι, τινες δε και
εκοιμηθησαν. 7 Επειτα ωφθη[4] Ιακωβω, ειτα τοις αποστολοις πασιν. 8 Εσχατον δε παντων,
ὡσπερει τω εκτρωματι, ωφθη καμοι. 9 Εγω γαρ ειμι[5] ὁ ελαχιστος των αποστολων, ὃς ουκ
ειμι ἱκανος καλεισθαι αποστολος, διοτι εδιωξα την εκκλησιαν του Θεου. 10 Χαριτι δε Θεου
ειμι ὅ ειμι, και ἡ χαρις αυτου ἡ εις εμε[6] ου κενη εγενηθη· αλλα περισσοτερον αυτων
παντων[7] εκοπιασα—ουκ εγω δε,[8] αλλ’ ἡ χαρις του Θεου ἡ συν εμοι. 11 Ειτε ουν[9] εγω ειτε
εκεινοι, οὑτως κηρυσσομεν[10] και οὑτως επιστευσατε.

[Ressurrection is a fact]

12 Ει δε Χριστος κηρυσσεται ὁτι εκ νεκρων εγηγερται, πως λεγουσιν τινες εν ὑμιν
ὁτι αναστασις[11] νεκρων ουκ εστιν? 13 Ει δε αναστασις νεκρων ουκ εστιν, ουδε Χριστος
εγηγερται. 14 Ει δε Χριστος ουκ εγηγερται, κενον αρα το κηρυγμα ἡμων, κενη δε και ἡ
πιστις ὑμων! 15 Εὑρισκομεθα δε και ψευδομαρτυρες του Θεου, ὁτι εμαρτυρησαμεν κατα του
Θεου ὁτι ηγειρεν τον Χριστον, ὃν ουκ ηγειρεν, ειπερ αρα νεκροι ουκ εγειρονται. 16 Ει γαρ
νεκροι ουκ εγειρονται, ουδε Χριστος εγηγερται. 17 Ει δε Χριστος ουκ εγηγερται, ματαια ἡ
πιστις ὑμων· ετι εστε εν ταις ἁμαρτιαις ὑμων. 18 Αρα και οἱ κοιμηθεντες εν Χριστω
απωλοντο. 19 Ει εν τη ζωη ταυτη ηλπικοτες εσμεν εν Χριστω μονον, ελεεινοτεροι παντων
ανθρωπων εσμεν.

[The sequence of events]

20 Νυνι δε Χριστος εγηγερται εκ νεκρων· απαρχη των κεκοιμημενων εγενετο.
21 Επειδη γαρ δι’ ανθρωπου ὁ θανατος, και δι’ ανθρωπου αναστασις νεκρων. 22 Ὡσπερ γαρ
εν τω Αδαμ παντες αποθνησκουσιν, οὑτως και εν τω Χριστω παντες ζωοποιηθησονται.
23 Ἑκαστος δε[12] εν τω ιδιω ταγματι: απαρχη Χριστος, επειτα οἱ του Χριστου εν τη
παρουσια αυτου· 24 ειτα το τελος, ὁταν παραδω την βασιλειαν τω Θεω και Πατρι, ὁταν
καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν. 25 Δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρις
οὗ αν θη παντας τους εχθρους ὑπο τους ποδας αυτου. 26 Εσχατος εχθρος καταργειται ὁ
θανατος. 27 “Παντα γαρ ὑπεταξεν ὑπο τους ποδας αυτου.” Ὁταν δε ειπη ὁτι παντα
ὑποτετακται, δηλον ὁτι εκτος του ὑποταξαντος αυτω τα παντα. 28 Ὁταν δε ὑποταγη αυτω τα
παντα, τοτε και αυτος ὁ Υἱος ὑποταγησεται τω ὑποταξαντι αυτω τα παντα, ἱνα ᾖ ὁ Θεος τα
παντα εν πασιν.

[Consequences of denial]

29 Επει, τί ποιησουσιν οἱ βαπτιζομενοι ὑπερ των νεκρων? Ει ὁλως νεκροι ουκ
εγειρονται, τί και βαπτιζονται ὑπερ των νεκρων?[13] 30 Τί και ἡμεις κινδυνευομεν πασαν[1]

---

[1] υμιν || ημιν 1249
[2] ευηγγελισαμην || ευηγγελησαμην 1892
[3] εξ || εφ 1892
[4] ωφθη || --- 2466
[5] ειμι || μοι 1892
[6] εμε || με 201
[7] αυτων παντων || ~ 21 1892
[8] δε || 1 μονος 2080
[9] ουν || γουν 2466
[10] κηρυσσομεν || κυρυσσομεν 757
[11] αναστασις 2466c || 1 εκ 2466
[12] δε || --- 201
[13] των νεκρων || αυτων [9%] 2080

ὡραν? 31 Καθ’ ἡμεραν αποθνησκω—νη την ὑμετεραν[2] καυχησιν ἣν εχω εν Χριστω Ιησου τω
Κυριω ἡμων. 32 Ει κατα ανθρωπον εθηριομαχησα εν Εφεσω, τί μοι το οφελος? Ει νεκροι
ουκ εγειρονται, “Φαγωμεν και πιωμεν, αυριον γαρ αποθνησκομεν!” 33 Μη πλανασθε:
φθειρουσιν ηθη χρηστα ὁμιλιαι κακαι. 34 Εκνηψατε δικαιως, και μη ἁμαρτανετε, αγνωσιαν[3]
γαρ Θεου τινες εχουσιν. Προς εντροπην ὑμιν λεγω.

[A philosophical objection]

35 Αλλ’ ερει τις, “Πως εγειρονται οἱ νεκροι? Ποιω δε σωματι ερχονται?” 36 Αφρον,
συ ὃ σπειρεις ου ζωοποιειται εαν μη αποθανη. 37 Και ὃ σπειρεις, ου[4] το σωμα το
γενησομενον σπειρεις, αλλα γυμνον κοκκον (ει τυχοι σιτου ἡ τινος των λοιπων). 38 Ὁ δε
Θεος αυτω διδωσιν σωμα καθως ηθελησεν, και ἑκαστω των σπερματων το ιδιον σωμα. 39 Ου
πασα σαρξ ἡ αυτη σαρξ: αλλα αλλη μεν ανθρωπων, αλλη δε σαρξ κτηνων, αλλη δε ιχθυων,
αλλη δε πτηνων.[5] 40 Και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια· αλλ’ ἑτερα μεν ἡ των
επουρανιων δοξα, ἑτερα δε ἡ των επιγειων. 41 Αλλη δοξα ἡλιου, και αλλη δοξα σεληνης, και
αλλη δοξα αστερων· αστηρ γαρ αστερος[6] διαφερει εν δοξη.

42 Οὑτως και ἡ αναστασις των νεκρων: σπειρεται εν φθορα, εγειρεται εν αφθαρσια·
43 σπειρεται εν ατιμια, εγειρεται εν δοξη· σπειρεται εν ασθενεια,[7] εγειρεται εν δυναμει·
44 σπειρεται σωμα ψυχικον, εγειρεται σωμα πνευματικον. Εστιν σωμα[8] ψυχικον και εστιν
σωμα πνευματικον.

45 Οὑτως και[9] γεγραπται: “Εγενετο ὁ πρωτος ανθρωπος, Αδαμ, εις ψυχην ζωσαν”· ὁ
εσχατος Αδαμ εις πνευμα ζωοποιουν. 46 Αλλ’ ου πρωτον το πνευματικον, αλλα το ψυχικον,
επειτα το πνευματικον. 47 Ὁ πρωτος ανθρωπος εκ γης, χοικος· ὁ δευτερος ανθρωπος ὁ
Κυριος εξ ουρανου. 48 Οἱος ὁ χοικος, τοιουτοι και οἱ χοικοι· και οἱος ὁ επουρανιος,
τοιουτοι και οἱ επουρανιοι. 49 Και καθως εφορεσαμεν την εικονα του χοικου, φορεσωμεν[10]
και την εικονα του επουρανιου.

[Our turn is coming]

50 Τουτο δε φημι, αδελφοι, ὁτι σαρξ και αἱμα βασιλειαν Θεου κληρονομησαι ου
δυνανται· ουδε ἡ φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει. 51 Ιδου, μυστηριον ὑμιν λεγω: Παντες
μεν ου κοιμηθησομεθα, παντες δε αλλαγησομεθα 52—εν ατομω, εν ῥιπη οφθαλμου, εν τη
εσχατη σαλπιγγι—σαλπισει γαρ και οἱ νεκροι εγερθησονται αφθαρτοι, και ἡμεις
αλλαγησομεθα. 53 Δει γαρ το φθαρτον τουτο ενδυσασθαι αφθαρσιαν, και το θνητον τουτο
ενδυσασθαι αθανασιαν. 54 Ὁταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον
τουτο ενδυσηται αθανασιαν,[11] τοτε γενησεται ὁ λογος ὁ γεγραμμενος: “Κατεποθη ὁ θανατος
εις νικος”. 55 “Που σου, Θανατε, το κεντρον? Που σου, Ἁδη, το νικος?” 56 Το δε κεντρον
του θανατου ἡ ἁμαρτια, ἡ δε δυναμις της ἁμαρτιας ὁ νομος.

57 Τω[12] δε Θεω χαρις τω διδοντι ἡμιν το νικος δια του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου!
58 Ὡστε, αδελφοι μου αγαπητοι, ἑδραιοι γινεσθε, αμετακινητοι, περισσευοντες εν τω εργω
του Κυριου παντοτε, ειδοτες ὁτι ὁ κοπος ὑμων ουκ εστιν κενος εν Κυριω.

[Concluding topics]

[About a special collection]

---

[1] κινδυνευομεν πασαν || ~ 21 2466

[2] υμετεραν || ημετεραν [15%] 141,986

[3] αγνωσιαν || αγνοσιαν 757

[4] 757 omits ζωοποιειται εαν μη αποθανη και ο σπειρεις ου (clear homoioteleuton)

[5] πτηνων || πετεινων 386

[6] αστερος || αστερων 201

[7] ασθενεια || ασθενια 757

[8] σωμα || 11 986 (repeats)

[9] και || 1 γαρ 604

[10] φορεσωμεν 1892c || φορεσομεν [18%] 604,1637alt,1892,2817

[11] 386 omits οταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσηται αθανασιαν (obvious homoioteleuton—supplied in margin)

[12] τω || το 757

16.1 Περι δε της λογιας της εις τους ἁγιους, ὡσπερ[1] διεταξα ταις εκκλησιαις της Γαλατιας,
οὑτως και ὑμεις ποιησατε. 2 Κατα μιαν σαββατων, ἑκαστος ὑμων παρ ἑαυτω τιθετω,
θησαυριζων ὅ τι αν ευοδουται,[2] ἱνα μη ὁταν ελθω τοτε λογιαι γινωνται. 3 Ὁταν δε
παραγενωμαι,[3] οὓς εαν δοκιμασητε δι’ επιστολων, τουτους πεμψω απενεγκειν την χαριν ὑμων
εις Ἱερουσαλημ. 4 Εαν δε ᾖ αξιον του καμε πορευεσθαι, συν εμοι πορευσονται.

[Personal plans]

5 Ελευσομαι δε προς ὑμας ὁταν Μακεδονιαν διελθω (Μακεδονιαν γαρ διερχομαι).
6 Προς ὑμας δε τυχον παραμενω, ἢ και παραχειμασω, ἱνα ὑμεις με[4] προπεμψητε,[5] οὗ εαν
πορευωμαι. 7 Ου θελω γαρ ὑμας αρτι εν παροδω ιδειν, ελπιζω δε χρονον τινα επιμειναι
προς ὑμας, εαν ὁ Κυριος επιτρεπη. 8 Επιμενω δε εν Εφεσω ἑως της Πεντηκοστης, 9 θυρα γαρ
μοι ανεωγεν μεγαλη και ενεργης, και αντικειμενοι πολλοι.

[This and that]

10 Εαν δε ελθη Τιμοθεος, βλεπετε ἱνα αφοβως γενηται προς ὑμας, το γαρ εργον
Κυριου εργαζεται ὡς και εγω.[6] 11 Μη τις ουν αυτον εξουθενηση·[7] προπεμψατε δε αυτον εν
ειρηνη, ἱνα ελθη προς με· εκδεχομαι γαρ αυτον μετα των αδελφων.

12 Περι δε Απολλω του αδελφου: πολλα παρεκαλεσα αυτον ἱνα ελθη προς ὑμας μετα
των αδελφων, και παντως ουκ ἦν θελημα ἱνα νυν ελθη·[8] ελευσεται δε ὁταν ευκαιρηση.

13 Γρηγορειτε! Στηκετε εν τη πιστει! Ανδριζεσθε! Κραταιουσθε! 14 Παντα ὑμων εν
αγαπη γινεσθω.

15 Παρακαλω δε ὑμας, αδελφοι (οιδατε την οικιαν Στεφανα, ὁτι εστιν απαρχη της
Αχαιας, και εις διακονιαν τοις ἁγιοις εταξαν ἑαυτους), 16 ἱνα και ὑμεις ὑποτασσησθε τοις
τοιουτοις, και παντι τω συνεργουντι και κοπιωντι. 17 Χαιρω δε επι τη παρουσια Στεφανα
και Φουρτουνατου και Αχαικου, ὁτι το ὑμων ὑστερημα οὑτοι ανεπληρωσαν· 18 ανεπαυσαν[9]
γαρ το εμον πνευμα και το ὑμων· επιγινωσκετε ουν τους τοιουτους.

[Final greetings]

19 Ασπαζονται ὑμας αἱ εκκλησιαι της Ασιας. Ασπαζονται ὑμας[10] εν Κυριω πολλα[11]
Ακυλας και Πρισκιλλα, συν τη κατ’ οικον αυτων εκκλησια. 20 Ασπαζονται ὑμας οἱ αδελφοι
παντες. Ασπασασθε αλληλους εν φιληματι[12] ἁγιω.

21 Ὁ ασπασμος τη εμη χειρι, Παυλου. 22 Ει τις ου φιλει τον Κυριον ημων[13] Ιησουν
Χριστον, ητω αναθεμα. Μαραναθα!

23 Ἡ χαρις του Κυριου[14] Ιησου Χριστου μεθ’ ὑμων. 24 Ἡ αγαπη μου μετα παντων
ὑμων εν Χριστω Ιησου. Αμην.[15]

---

[1] ωσπερ || ως 1892
[2] ευοδουται || ευοδωται [61%] 394,928,1249,1548,1855,1865,2080,2587,2723,2817
[3] παραγενωμαι || παραγενομαι 757
[4] με || --- 2466
[5] προπεμψητε || προπεμψηται [10%] 1892
[6] και εγω || καγω [20%] 1892
[7] εξουθενηση || 1 κατα μηδενα τροπον 1761
[8] νυν ελθη || ~ 21 1892
[9] ανεπαυσαν || ανεπαυσαντο 141
[10] 1855 omits αι εκκλησιαι της ασιας ασπαζονται υμας (obvious homoioteleuton—a whole line)
[11] εν κυριω πολλα || ~ 312 2587
[12] φιληματι || φηληματι 2431
[13] ημων || --- [42%] 2817
[14] κυριου 1072^{c} || 1 ημων [30%] 394,1072,1548
[15] The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from http://www.bibleworks.com.